

מהמקור? דלמא בתר דתמו מיא ופסקה מלהטיל מי רגליים, אז אתא דב, ובאותה שעה לא היו כלל⁽⁴⁾ מי רגליים, ויכל לצאת דם מהמקור?

ומתרת: אמר רבי אבא: משנתנו מדברת

הרגליים⁽²⁾ ולא קילחו, חוששים שחזרו למקור והוציאו ממנו דם⁽³⁾.

ומקשה הגמרא: מזנקת נמי — מנין לנו הודאות שיצא הדם ביחד עם מי הרגליים, שאז מונע הקילוח את האפשרות שיצא דם

שחזרו אז למקור והוציאו דם. האבני נזר [רלא] מסתפק, האם בשותתת חוששים שבשעת יציאת מי הרגליים שתתו ועברו דרך המקור והוציאו דם, או שהחשש שקודם שהחלו מי הרגליים לצאת חזרו פנימה, ודרך האברים הפנימיים הגיעו למקור, וכבר בתחילת יציאת מי הרגליים היו מעורבים בדם. והביא שהמרדכי סובר שהחשש הוא על שעת ההטלה, ובשו"ע הגר"ז מבואר שהחשש הוא על הזמן שקודם ההטלה.

ונראה, שלפי פירוש רש"י ששותתת הוא סימן שהעמידה עצמה קודם ההטלה, החשש הוא שמה בשעה שהעמידה עצמה קודם שהחלה להטיל מים, חזרו מי הרגליים למקור. ואילו לתוס', ששתייתה היא סיבה לטומאה מפני שיוצאים מי הרגליים לאט, חוששים שמה בשעת היציאה אז חזרו מי הרגליים שהצטברו במקום היציאה למקור.

ונפקא מינה לדינא מחקירה זו, האם יועיל להניח עד על המקור בשעת הטלת מי הרגליים כדי להוכיח שלא משם הדם. כי אם כל החשש הוא שיצא הדם בשעת ההטלה בדיקה זו מבררת שבאותו זמן לא יצא דם, אבל אם החשש הוא לזמן קודם שחזרו מי הרגליים באברים הפנימיים, אין תועלת בבדיקה זו. ובבית יוסף [קצא] הביא משו"ת הר"ן [מט] שאפשר לטהר על סמך עד שהיה מונח בשעת ההטלה.

4. רש"י ביאר, שקושיה הגמרא היא שנחשוש שמה אחר שפסקו מי הרגליים לגמרי יצא הדם מעצמו. והתוס' חולקים ומפרשים שדרך מי

כך, מוכח שמי הרגליים הם שגרמו לדם שיצא, ואין חוששים שיצא מעצמו. וכפירוש הזה כתב גם הרשב"א. וראה בהמשך הסוגיא, שמחמת מחלוקת זו יש כמה שינויים בפירוש הסוגיא בין רש"י לתוספות.

2. כן מבואר מהתוס' [ד"ה האשה], שהקשו, כיון שלתירוץ הגמרא כל החילוק הוא בין מזנקת שטהורה לשותתת שטמאה, מדוע כתבה המשנה 'עומדת' ו'יושבת', ולא חילקה ביושבת עצמה בין 'מזנקת' ל'שותתת'. ותירוץ, שעומדת תמיד היא שותתת והרי זה כאילו נכתב שותתת במפורש.

3. בשו"ת חתם סופר קמ"ח [ד"ה תו פליגי] הסתפק, האם שותתת היא סיבה לטמא או סימן. וכתב שמרש"י [ד"ה במזנקת] מבואר ששותתת הוא סימן שעצרה עצמה זמן מרובה מלהטיל, והחשש הוא שמה בשעה שערכבה עצמה מלהטיל מי רגליים אז חזרו מי הרגליים למקור. וכן מבואר בדבריו לעיל [יד ב ד"ה עומדת, נח ב ד"ה עומדת] שסיבת הטומאה בעומדת היא מפני שהעמידה היא סימן שהיתה דחוקה, שאין דרך נשים להטיל בעמידה אלא כשדחוקות ביותר, וחוששים שמה בזמן שערכבה עצמה קודם שהטילה בעמידה חזרו מי הרגליים למקור.

אולם מהתוס' [ד"ה האשה] ומהרא"ש הוכיח שסברו, שהשתייתה והעמידה היא סיבה לטמא, לפי שכתבו 'שעומדת טמאה מפני שאין רחמה נפתח'. כלומר, שכשיוצאים מי הרגליים לאט מצטברים הם במקום היציאה, וישנו חשש